Klawrojna

کەڤاڵی وەنەوشە

چەپکێك شیعر بۆ مناڵان

جەبار سابر

چاپی دووەم سلێمانی ٢٠٠٧

کەڤاڵی وەنەوشە

بابەت: شیعری مناڵان

نووسەر: جەبار سابیر

تایپ و هەڵەبڕی: نووسەر

نەخشەسازی و بەرگ: نووسەر

چاپ: چاپی دووەم بەهاری دوو هەزارو حەفت.

چاپخانە: یاد

تیراژ: هەزار دانە

ژمارەی سپاردنی(٣٠٥) وەزارەتی رۆشنبیری پێدراوە.

پێشکەشە

بە یەکەم مامۆستای سەرەتاییم.

پیرەمێرد

منداڵەکان، ئەم بەهارە
کەنەورۆز هات،
گەورەکانتان بانگ هێشتبکەن
بۆ سەرگردی مامەیارە.!
پیرەمێرد لەخەو هەستێنن.
چرای ئاشتی بۆ ئەم کوردە،
داگیرسێنن.!
منداڵەکان،
بۆ ئەوەی لە گوناه دووربن،
بەرگی شەونم بکەنەبەر.
هەر بەشەونم خۆتان بشۆن،
خەرمانەی مانگ..
بکەنە سەر..!

بۆ جەنەڕاڵە دۆڕاوەکان

تفەنگەکان بشکێنن.
لەجێگەی هەر تفەنگێ
گوڵێکی سوور بڕوێنن.
شەڕو ڕق فەرامۆش کەن.!
دڵی منالان خۆشکەن،
تامنالانی کوردیش.
وەك منالانی جیهان،
ببنە چرای ئاینده،
شەڕ نەیان کات سەرگەردان..!

سمبوڵی کامەرانی

ئێمــەی منالْ وەك گوڵین
وەك پەپولەی سەر چڵین.
بیرو هــۆشمان ڕووناکە
دڵ و دەرونمان پاکـــە.
وەکو خونچەی کراوەیـن
زۆر ڕەنگین و ڕازاوەیــن.
سمبوڵی کامەرانـــین
مایەی خۆشی ژیانــین.
هێمای ئاشتی جیهانـین
دژی شەڕ فـــرۆشانین.
ئێمە منالین جــوانین
هیوای هەمـوو جیهانین.

ئێمە

ئێمە، مناڵین جوانین
گوڵی گەشاوەی ماڵین.
بۆ سەری ساڵی تازە
دڵمان پڕ خۆزگەو ڕازە.
بۆ دنیایەکی ڕەنگین
دەبینە هەوێنی ژین.
دوا ڕۆژی نیشتمانین
تامەزرۆی خۆشی ژیانین.
بۆم کوردستانە جوانە
خەڵاتمان دڵ و گیانە.

سەری ساڵ

مناڵان سەری ساڵە
جەژنی ئێوەی مناڵە.
ئەم جەژنە پڕ سەفایە
زۆر خۆشە دوایی نایە.
ئێوەش وەرن خێراکەن
خەمی دڵتان بەباکەن.
وەك مناڵانی جیهان
گۆرانی بڵێین بۆ ژیان.
بڵێین: سەری ساڵی نوێ
لەگشت لایەك پیرۆزبێ.

مناڵە جوانەکان

ئەی مناڵە جوانەکـــان
گوڵی ناو گوڵدانەکـــان.
فریشتەی نێو بەهەشتن
تابڵێی خۆشەویســـتن.
ئێوە هێمای ژیانـــــن
وەك پەپولـــە نیانن.
دەلال و ئێســـك سوكن
بێگەرد وەك جلی بووكن.
ژیـــانتان زۆر ڕەنگینە
ڕازاوەیـــــەو شیرینە.
ئێوە نـــەوەی دواڕۆژن
بۆ وڵات تـــێبکۆشن.

بانگەواز

وەرن، وەرن، منـــــاڵان
گوڵزاری باخچـــەی ماڵان.
دنیا بـــــەزم و هەرایە
پـــــڕ لە ئاڵاو واڵایە.
ئەم ژینە پـــــڕ ئەوینە
لای ئێوە زۆر شـــــیرینە.
وەرن، تێر، تێر، هەڵپەڕن
خەمـــــی دڵتان لابەرن.
ئەمڕۆ جەژن و ئاهـــەنگە
دەشتو دەر پڕ لەڕەنگـــە.
ئێوەش هەموو سەماکـــەن
ماڵی بەهار ئاواکـــەن.
هاوڕێ بن بۆ تەنگانـــە
بەیەك مەڵێن بێگـــانە.
هەتا بژین بە خۆشـــی
دوور لەخەم و ناخۆشـــی.

بووکە شوشە

بووکە شوشەکەم جوانە
وەك خۆم خڕو خەپانە.
چاوی شین قژی زەردە
دڵی پاك و بێگەردە.
ڕەنگی وەك ئەرخەوانە.
دەلالە چاوی جوانە.
بۆیە زۆرم خۆشەوێ
هاوڕێمە هەموو شەوێ.
بەڕۆژ لەگەڵ بووکەکەم
ماڵە باجێنە ئەکەم.

جەژن

مناڵان، زووکەن ڕاکەن
بۆ ئەم جەژنە سەماکەن.
ئەم جەژنە زۆر دڵگیرە
بۆ مناڵی ئاقڵ و ژیرە.
ڕۆژی ئێمەی مناڵە
خۆشترین ڕۆژی ساڵە.
خێراکەن دەی درەنگە
کاتی گاڵتەو جەفەنگە.
گۆرانی بڵێن پێکەنن
بێشکەی دڵتان ڕاژەنن.

بووکی جیهان

ولاتم کوردستـــــانە
گوڵی گەشـــاوەی ژیانە.
شاخی ڕازاوەو جـــوانە
جێگەی گەشت و سەیرانـە.
نیشتمانی ئێمەی کـــورد
خاوەن قەندیل و هەڵگورد.
نەوەی کاوەین بۆ نەبـەرد
هەمیشە بەدەست و بـــرد.
کـــوردستان لانەی شێرە
شوێنـــــی کوردی دلێرە.
ئەم خاکـــە زۆر شیرینە
بەهەشتـــی سەر زەمینە.
بابیپارێزیـــن بەگیان
وەك گلێنەی چاومـــان.
کوردستانی نیشتمـــان
بکەینە بووکـــی جیهان.

بانگەوازی منالاّن

گوێ بگرن ئەی گـــەورەکان
لەئێمەی بچکـــۆلەو جوان.
بزانن چەند وشیـــارین
چەند ڕۆح سوکـو نازدارین.
تابڵێی ئـــاشتی ویستین
گەلــــێ لەشەڕ بێزارین.
ئێمە عەشقـــــی ژیانین
وەك گـــوڵ ڕازاوەو جوانین.
بەلاّم شـــەڕی نێوانتان
ژیانی لــــێ تێکداوین.
شەڕ فوی لە چرای ژین کرد
خەونی ئێمەی لەباربـرد.

پەڕەی گوڵمانـــی وەران
شوشەی دڵمانی شکـــان.
بەیەك دەنگ هاوارەکــەین
شەڕکەران بێزارەکەیــن.
ئاشتی هیوای گـــەلانە
بۆ منالْ مایەی ژیـــانە.

وەك پەڕەی گوڵین

فریشتەی باخی ژیانـــین
ئێسك سوك و نیانـــین.
ڕەنگ ئاڵین وەك پەڕەی گوڵ
گیان شیرینین لەبـــەر دڵ.
دوا ڕۆژی پـــڕشنگدارین
گەشبینین وەك بـــەهارین.
بێگەرد و پاك وەك بەفرین
بۆ ئازادی دڵ گەرمـــین.
نەوەی کوردی دلێریـــن
ئاشتی خواز و جوامێریـــن.
دۆستی هەموو گەلانـــین
دژی شەڕ فرۆشانـــین.

چـــــرا

وەرن تێکـــــڕا منالآن
ڕووناکـــی هەموو مالآن.
شـــــکۆفەکـانی وڵات
ئەی نیشانەی خۆرهەلآت.
ئێوە چرای ژیانـــــــن
پێشەنگی ڕێی کـاروانن.
ئایندە هی خـــــۆتانە
گەل چاوی لەڕێتــانە.
لەهیچ مەکەن ترس و سڵ
هەتا دەگەن بە مەنـــزڵ.

نەورۆز

بەهـــــارە مناڵەکان
گوڵاڵـــە نازدارەکـــان.
ئەی نەوەی کاوەو نەورۆز
بۆم خاکـــــە بن دڵسۆز.
گڕی نەورۆزی ئەمســـاڵ
ببەنە سەر لـــوتکەو یاڵ.
بابڵێسەی ئاگـــــرتان
بگاتە هەموو ئاسمـــان.
دەبا نەورۆز ئاواکەیـــن.
گیانی شەهیدان شاد کەین.
چونکە ئاگـــری نەورۆز
ئەیدا پێمان هەست و سۆز.

بارانی بەهار

وەك پەڕەی گوڵ ناسكین
بۆ ڕەوتیش وەك ئاسكین.
گوڵاڵـەی دەشت و دەرین
بۆ گـەورەكان سەروەرین.
وەك بـارانی بەهارین
بۆ ژیـانتان دەبارین.
ئێمە هیوای ژیـانین
ئارام و میهرەبـانین.
باسروشت گەشـاوە بێت
بـۆ مناڵ ڕازاوە بێت.

بابە نوئێل

ئەوا بابە نوئێل هـات
مناڵان دەكا خـەڵات.
بۆ هەموو ساڵێكـی نوێ
بابە نوئێل بۆ خـۆی دێ.
دیاری جوان، جوان، دەهێنێ
منـاڵان دەبزوێنـێ.
ئەو مناڵـەی زۆر ژیرە
لەلای ئـەو زۆر دڵگیرە.
دەخێراكـەن مناڵان
وەرنە دەرێ لەمـاڵان.
بۆ پێشوازی ساڵی نـوێ
لەبەریكەن بەرگی نـوێ.

خونچەی بەهار

وەرە پەپولەی نـــازدار
بۆم بێنە خونچەی بەهار.
منیش وەك تـــۆ ڕەنگینم
وەك تۆ عەشقـــی ئەڤینم.
وەرە بابفڕین بــــەباڵ
بۆ سەوزایی دەشت و یـــاڵ.
لەگەڵ سروشت سەماکەین
خەمی دڵمان بەباکەیـــن.
بڕۆین بۆ دیدەنی گـــوڵ
بـۆن کەین بەئارەزوی دڵ.
هاوڕێ بین هەتا ئەژیـــن
ڕق لەیەکتر هەڵنەگریـــن.

دنیای بولبولان

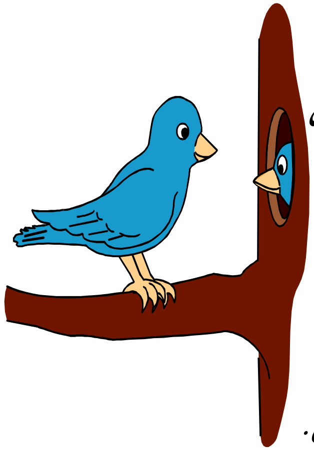

ئێمە هـــاوڕێی مەلانین
سەودا ســـــەری ژیانین.
حەز دەکەین وەکو مەلان
بچینە باخچـــەی گوڵان.
لەگەڵ بولبولی ڕەنگـــین
ئەژین ژینێ پڕ ئەویـــن.
دڵی یەکتر ناشکێنـــــین
شادی و پێکەنین دێنـــین.
چونکە دنیـــای بولبولان
خۆشی ئەدا بەژیـــان.

گوڵزار

وەرن بابڕۆین مناڵان
بۆ گوڵزاری قەد پاڵان.
چۆن بەهار ڕازاوەیە
گوڵێکی گەشاوەیە.
ژیانی ئێوەش وایە
عیشقێکی بێ کۆتایە.
چەندە بێگەردو جوانن
وەکو بەفری کوێستانن.
سروشتان هەر ئەوینە
بزەیەو پێکەنینە.

وڵاتەکەم

وڵاتەکەم پیرۆزە
لانەی کوردی دڵسۆزە.
ئەم کوردستانە جوانە
جێگەی مادو گۆرانە.
هەتا بڵێی ڕەنگینە
لەلامان زۆر شیرینە.
شاخی سەخت و بڵندی
دەریای بەخوڕو مەنگی.
دەشت و باخی بەهەشتە
شوێنی سەیران و گەشتە.
حەیفە ئەم کوردستانە
دوژمن بیکات وێرانە.

شاری یاری

ئەمڕۆ جەژنی مناڵە
جەژنی ئێمەی خوێن ئاڵە.
بۆیە ئەمڕۆ دڵخۆشین
بۆ جەژن بەپەرۆشین.
با ... بەیاری و گۆرانی،
کورسی، کورسی و دیلانی.
ئەم جەژنە بەسەر بەرین
مەراق و خەم لابەرین.
بچین بۆ شاری یاری
بۆ گاڵتە و گەپ بۆ یاری.

گوڵی سوور

مناڵینا نەورۆزە
ڕۆژێکی زۆر پیرۆزە.
نەورۆزە جەژنی کوردان
جەژنی کاوەی قارەمان.
یەکەم ڕۆژی بەهارە
کاتی گوڵ و گوڵزارە.
مەشخەڵی گڕ هەڵگرن
بەدڵ خۆشی دەسگرن.
وەکو گوڵزاری بەهار
ڕەنگ بکەن شەقامی شار.
هەموو ببنە گوڵی سوور
خەم لەدڵتان بکەن دوور.

خەڵات

مناڵان ساڵی نوێ هات
باوەری گرین خەڵات.
دیاری بابە نوئێلە
پاکەو بێ فڕو فێڵە.
خەڵاتی جوان دەهێنێ
مناڵان دەلاوێنێ.
ئەو خەم خۆری مناڵە
بۆ مناڵان عەودالە.
هەموو ساڵێکی تازە
دڵی پڕ خۆزگەو نیازە.
خەندەو پێکەنین دێنێ
دڵی کەس ناشکێنێ.!

هاوڕێ

ئەمڕۆ بەزم و ئاهەنگە
ڕۆژی یاری و جەفەنگە.
بادەست گرین مناڵان
سەماکەین وەکو ساڵان.
بادڵی یەکتر خۆشکەین
کینەو ڕق فەرامۆشکەین.
هاوڕێ بین لەم ژیانە
وشەی هاوڕێ زۆر جوانە.
تەنیا بەکامەرانی
بەخۆشی و شادمانی
ژیان ئەڕازێتەوە
مرۆڤ ئەحەسێتەوە.
دەبا ئێمەی مناڵان
وەکو چرای نێو ماڵان.
ڕۆشن کەین هەموو وڵات
وەکو کاتی خۆرهەڵات.
ببینە ڕێگەی نەجات
بۆ نەتەوەو بۆ وڵات.

هێمای ژیان

ئەمڕۆ کە سەری ساڵە.
ڕۆژی شادی مناڵە.
مناڵ لەهەموو جیهان
ئەبێتە چرای ژیان.
بەخەندەو بە پێکەنین
ئەیکەنە هێمای ئەوین.
مناڵ هەوێنە بۆ ژین
ئەو نەبێ ئەمری ئەوین.
هەر مناڵان دەتوانن
مانای ژیان بزانن.
داهاتوو ڕوناکتر کەن
ژیان ڕازاوەتر کەن.

گوڵ

ئەم گوڵە ڕازاوەیە
بۆن خۆش و گەشاوەیە.
وەك ئێمەی مناڵ جوانە
هێمای خۆشی ژیانە.
پەڕەکانی ڕەنگینە
پڕ لەعەشق و ئەوینە.
بێگەردە وەکو مناڵ
هەر وەکو ئێمەی خوێن ئاڵ.
ئێمەین شکۆفەی ژیان
گەشاوەین وەکو گوڵان
بۆنی ژیان خۆش ئەکەین
دڵتان پڕ خرۆش ئەکەین.

گوڵی ئەوین

با بچینە باخی گوڵان
بیکەنە بەزم و سەیران.
بەکامی دڵ بۆ یـــاری
دوور لەخەم و بێزاری.
ئەمڕۆ کەچەژنە، جەژنی مناڵە
ڕۆژی بەختیـاری و شادی مناڵە.
وەرن دەسگـــــــرین
باتێر هـــەڵپەڕین
جەژن پیرۆزکــــەین
ژین بەسەر بەریـــن.
بەخۆشی بژین، ڕق فـــەرامۆشکەین
بەخەندەو ئەوین، یەکتر دڵخۆشکەین.
بـــــاڕازاوە بێت
هەرکــــــراوە بێت
وەك گوڵی ئـــەوین
ژین گەشـــاوە بێت.
بەسە بێزاری، خەم و خـــەمباری.
بائیتر بژین بەدڵ ئارامـــــــــی.

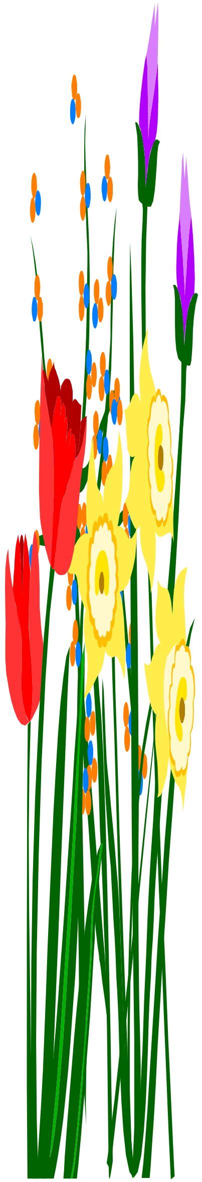

خوێندن

بخوێنن دەی بخـــــوێنن.
تاچیتر، دانــــــەمێنن.
بەخوێندن و بەنوســـــین
دائەگیرسێ چــــرای ژین.
بـــەزانست و پێشکەوتن
ئەڕۆین بـەرەو سەرکەوتن.
بائاوای کەیـن خوێندنگا
وەك حەرەمـــی پەرستگا .
با مـــــامۆستا ڕابەربێ
ئەو هـــەمیشە سەروەربێ.
هەر ئەو ئەیبەخشێ پێمان
زانست و ڕەوشتی جــوان.

سەرکەوتن

ئێمەین گوڵــــــی ڕازاوە
بۆنی خۆشمان بـــــڵاوە.
جوانین چون نمەی بـــاران
وەك گوڵاڵەی کـــۆساران.
بێگەرد وەك بەفری چیـــا
چاو نەترس گورج و وریـــا.
گەلێ ڕاستگۆو لەسەر خۆین
بەرەو سەربەستی ئەڕۆیـن.
داهاتووی کوردستانـــین
وەك شێری بێشەلانـــین.
ئەڕۆین بەرەو پێشکەوتـن
بەرەو لوتکەی سەرکەوتـن.

بەفر

ئەوا بەفر دەبـــــارێ
وەك لۆکە دێتە خـــوارێ.
حەوشەو ماڵ بیگەرد دەکـا
فەرشی سپی ڕادەخـــا.
وەرنە دەرێ منــــاڵان
با یاری کەین وەك سـاڵان.
با ئەو بەفرە تۆپەڵکەیـن
دەست و پەنجەمان سڕکەین.
مەڕۆنەوە بۆ ماڵـــێ.
هەتا بەفر دەبـــارێ.
باشێرە بەفرینە کەیـــن
تاوێ دڵ ئاسودە کەیـــن.

قوتابخانە

وا ساڵی نوێ گەڕایـــەوە
کاتی پشوو بــــڕایەوە.
با بڕۆینەوە بۆ قوتابخانە
بۆ فێربونـــی پەندو وانە.
قوتابخـــانە زۆر خۆشە
چونکە دڵمـــان پێی خۆشە.
جێی فەرهەنـــگ و زانستە
زۆر خۆشـــە وەك بەهەشتە.
با بەبیر و هـــۆشی ورد
زۆر بەپەلەو دەست و برد.
با بەزانست و عیرفـــان
بچینە هەواری گـــەلان.

ئەوین

ساڵی نوێ واهـــاتەوە
خەمی دڵ دەباتـــەوە.
وا بابە نوئێل دیـــارە
لەسەر شەقامی شـــارە.
گوڵی شادی و پێکەنـین
ئەدا لەبەرۆکی ژیـــن.
منالان دەوروژێنـــــێ
خۆشی بەدڵیان دێنـــێ.
دەی بەچەپڵەو پێکەنین
ببنە گوڵی پڕ ئەویـــن.

بەهار

منالاَن جەژنە ئەمـــڕۆ
بڕۆنە پێدەشت و کـــۆ.
هەروەك گوڵاڵە ســـوورە
کەچەند شادو ڕوو سوورە.
ئێوەش وەرن دەست گـــرن
گوڵی پێکەنین بگـــرن.
لەسەر سەوزە گیای بەهار
سەماکەن بۆ یادگـــار.
بژین بۆ شادمانـــــی
بەخۆشی و کامەرانـــی.

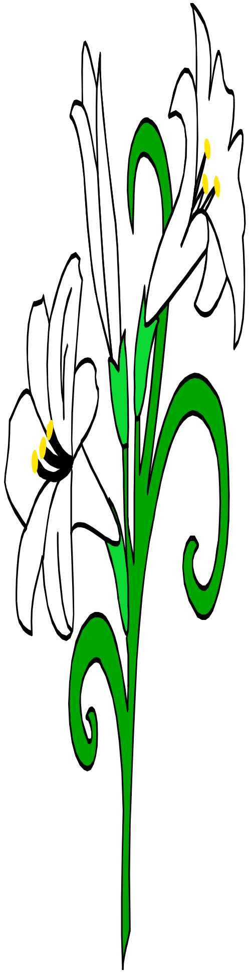

کوردستان

کوردستان ئـــەتپەرستم
تەنیا تۆی خـــۆشەویستم.
خۆشەویست تر لەگیـــانم
هەر تۆی سەرمایەی ژیانم.
مایەی ئاسودەی گیانـــی
بۆ تۆ ئەبمە قوربانـــی.
هەتا لەژینا مـــاوم
ئەت پارێزم وەك چـــاوم.
سەربازی ڕێـــی وڵاتم
هەر بۆ تۆیە خـــەباتم.
ئەی بەخشم پێت دڵ و گیان
تۆی ئامانجم لەژیـــان.

داهاتوو

گوڵم، گوڵـــی رازاوه
خونچەی تـازه کراوه.
ڕەنگم وەکـو بەهاره
سوورەو لە دوور دیـاره.
من داهاتـوی ڕەنگینم
هێمـای بێگەردی ژینم.
چەلەنگم لە تێکۆشان
بۆ سەرکەوتن لە ژیان.
دڵسۆزی نیشتمـــانم
شیرین تره لە گیـــانم.

قەڵەم

من و قەڵەم دوو هاوڕێین
هەردەم بۆ یەکتر ئەدوێین.
من ئەیڵێم ئەو ئەنوسێ
دڵمان لەیەك نابوغزێ.
لەپۆلا ئەو هـــاوڕێمە
لەماڵەوەش هـــەرپێمە.
ئەیخەمە ناو گـیرفانم
ئەی پارێزم وەك گیانم.
قەڵەم هەر بـۆ زانستە
هێمای بـەرزی ڕەوشتە.

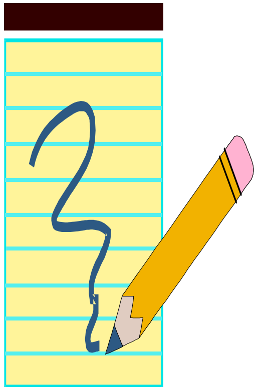

مامۆستا

بەیانیان زوو هەڵئەستم
بەهیواو بەمەبەستم.
دوای خۆگۆڕین نان خواردن
کەمێکیش وەرزش کردن.
جانتا ئەکەمە شانم
بەرەو لای هاوڕێکانم.
ئەڕۆم بۆ قوتابخانە
کەتاقیگەی ژیانە.
وانەی تازە وەرئەگرین
ڕێز لە مامۆستا ئەگرین.
قەت نایکەینە دەنگە، دەنگ
بەژاوە، ژاو و جەفەنگ.
کەمامۆستا لێی پرسین؟
یەك، یەك پەنجە هەڵئەبڕین.
مامۆستا وەك ڕابەرە
هەرخۆی گەورەو سەروەرە.

وێنە

من ئەی کێشم وێنەی جوان
بۆ جوان کردنی ژیان.
بەو هونەرەی ئەینوێنم
وێنەی گوڵ ئەنەخشێنم.
بەم پەنجە ناسکانە
بەم فڵچە بچکۆلانە.
ئەم سروشتە ئەدوێنم
ڕازی خۆم ئەدرکێنم.
بۆ ئەوەی ژیانی خۆم
پرشنگداربێ وەکو مۆم.
دەی ئێوەش فڵچە بێنن
وەك من هونەر بنوێنن.
بەدەست و پەنجەی خۆتان
بینەخشێنن وێنەی جوان.
پەپولەبێ یاخود گوڵ
کەخۆشی بدا بەدڵ.

باخچە

باخچەی ماڵمان ڕازاوەیە
پڕ لەگوڵی گەشاوەیە.
وەنەوشەو بەیبون تێکڵاوە
نێوانیان گوڵی لاولاوە.
لەبەهارا وێنەی بووکە
شۆخ و شەنگ و ڕەزا سوکە.
باخچەکەمان ئاوەدانە
خونچەی بۆنخۆشی ژیانە.
هەمیشە هەر سەوزو جوانە
بۆ ئارامی دڵ و گیانە.

کۆلارە

بفڕە، بفڕە کۆلارە
دنیا لە بەرزی دیارە.
سەرکەوە بۆ ئاسمان
بۆ شاری ئەستێرەکان.
بیبە لەگەڵ خۆت بۆیان
ڕازی ئێمەی مناڵان.
لەو بەرزییە کە دیارە
دنیا چەشنی بەهارە.
زەمین بەگوڵ خەمڵیوە
کێ دیمەنی وای دیوە.
بفڕە تا هەوا ماوە
تا دوورایی بۆ چاوە.
کەتۆ ئەڕۆیتە ئاسمان
خەم بارئەکات لە دڵمان.

سەیران

وەرن بابچینە سەیران
بۆ ناو باخ و دەشتی جوان.
بەهارە دەشت ڕەنگینە
تابلۆیەکی نەخشینە.
زەمین بەگوڵ ڕازاوە
گشت ڕەنگێ تێکەڵاوە.
دەبا بڕۆین مناڵان
ژینمان نەدەین بەتاڵان.
لەو گوڵزارە یاری کەین
جێی یاریمان دیاری کەین.

کۆتر

کۆترەکەم سپی و جوانە
وەکو بەفری شاخانە.
هێمایە بۆ بەختیاری
بۆ ئاشتی و بۆ ڕزگاری.
ئەفڕێ بەرەو ئاسمان
پەیام ئەبا بۆ جیهان.
سرودی ئاشتی ئەچڕێ
گۆرانی بۆ ژین ئەڵێ.
کەئەدا لەشەقەی باڵ
من ئەچمە دنیای خەیاڵ.

کتێب

ئەم کتێبەی وا پێمە
چرای ڕوناکی ڕێمە.
دەستم ئەگرێ بۆ زانین
بۆ ڕێزگرتن بۆ ئەوین.
فێرم ئەکا مانای ژیان
مانای خۆشبەختی ئینسان.
ئەو هەوێنە بۆ گۆڕان
بۆ پێشکەوتن لە ژیان.
خۆم قەرزاری ئەزانم
هەتا ماوە ژیانم.
ڕێگایە بۆ پێشکەوتن
بۆ بەختیاری و سەرکەوتن.

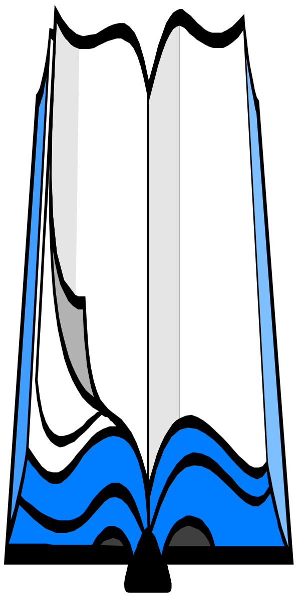

پێکەنین

پێکەنە دەی پێکەنە
خەم لەدڵت هەڵکەنە.
بەزەردەخەنەو قاقا
بە گاڵتەو گەپ بەسەما.
دڵ و دەرونتان خۆشکەن
زەردەخەنە دابەش کەن.
گەمەو یاری و پێکەنین
ژیانێکی پڕ ئەوین.
بۆ ئێمەی مناڵی جوان
قاقایە سەرمایەی ژیان.

گەشتی سەرچنار

سەیرانە وەرزی بـەهار
بابڕۆین بۆ ســـەرچنار.
بۆ سەیری بـاڵندەو گوڵ
هەتا ئاســـودەبێ دڵ.
کەدەبیبنین چەند جوانە
بـــۆ ئێمەی مناڵانە.
کورسی، کورسی و جۆلانە
سواربوونی چەند ئاسانە.
هێند سواری قیتار ئەبین
هەتا لێی بێزار ئــەبین.
ئینجا بە خـــلیسکێنە
بەیاری، باز بــازێنە.
بەڕاکردن سەرەوخـــوار
بۆ ناو گــوڵجاڕی بەهار.

تاجەستە مـــاندو ئەبێ
ئاسۆ لەچـــاو ون ئەبێ.
تائەستێرەی ئـــاسمان
شار ئەکاتە چـــراخان.
ئەوسا ئیتر بەرەو مـــاڵ
بەنوکتە بازی و خەیـاڵ.
بەدڵێکی پڕ ئەویــــن.
سەرئەنێینە سەر سەریـن.
وایە گەشتی سەرچـــنار
گشت ساڵێ وەرزی بەهار.

كاوه

نـــەورۆزە، نەورۆزە
جەژنــی نەتەوەو هۆزە.
ڕۆژی گـەشت و سەیران
دنیا ڕەنگـین و جوانە.
دەشت و دەر ڕازاوەیـە
وەك خونچەی كـراوەیە.
باكۆمەڵێ ببەســتن
چیتر ئاوا نەوەســتن.
بەپرشنگی ئاگـــرمان،
شار بكەینە چراخـان.
بەرگی جوانتر بپۆشـین
تابزانن دڵخۆشـــین.
تابزانن، كە.. كـاوە
زوحاكی لەگـــۆڕ ناوە.
بڵێن: سڵاو لـــەكاوە
سڵاو لـــەگیانی كاوە.
كـــە نەورۆزی داناوە..!

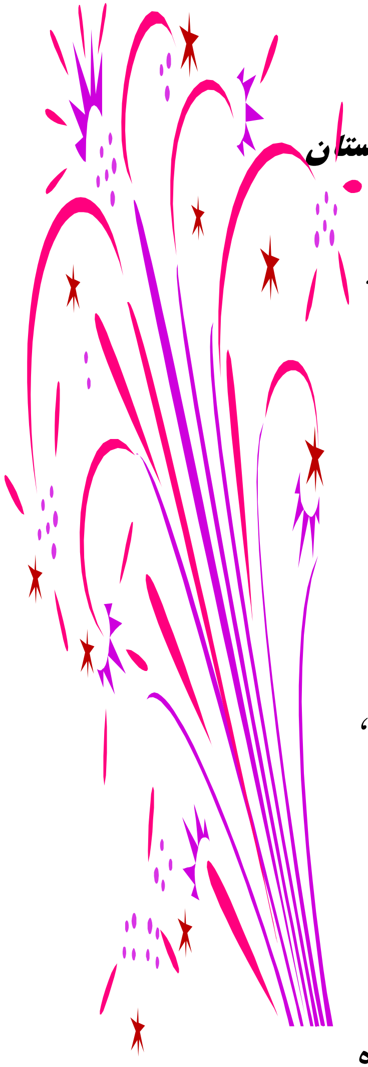

گوڵاڵەی كوێستان

من گوڵاڵەی كوێستانـــم،
ڕەنگ سوور و شادمـــانم.
هـاوڕێ هەنگ و پەپولەم،
زۆر قەشەنگ بچكـــۆلەم.
كـــولم سوری خوێن ئاڵم،
مناڵێكـــــی چاو كاڵم،
بێگەردە دڵـم وەك گـــوڵ،
من دەلالترم لە گــــوڵ.
هیوام خۆشـــی و ئەوینە،
خـــەندەیەو پێكەنینە..!

چوار پەپولە شیعر

من پەپوولەم خۆش دەوێ،
دڵ لەدووری ناسرەوێ.
بەباڵی ڕەنگاو ڕەنگی،
بەهاتوچۆی بێ دەنگی.
ئەمباتە دنیای ئەوین.
دنیای بەزم و پێکەنین.
ئەڕۆین بۆ دنیای خەیاڵ،
بۆلای گولاڵەی چاو کاڵ.
ئەو هەمیشە ئەمدوێنێ،
هەرگیز دڵم ناشکێنێ.
گۆرانی بۆ ژین ئەچڕین.
تا بەئازادی بفڕین.

وەك پەپوولەی بەهەشتین
عیشقی سەیران و گەشتین.
بۆلای تاڤگەو ئاوی خوڕ
ئەڕۆین لەم چڵ بۆ ئەو چڵ.
ئێمەی مناڵ جوانین
هیوای هەموو جیهانین.
بۆ مەنزڵی سەرکەوتن
وەك ئاسکی بیابانین.
وەك گوڵ و خونچەو چرۆین
دوژمنی شەڕو درۆین.
بۆ ئاشتی و پێکەوە ژیان
هەموو بۆ یەك ڕێ ئەڕۆین.

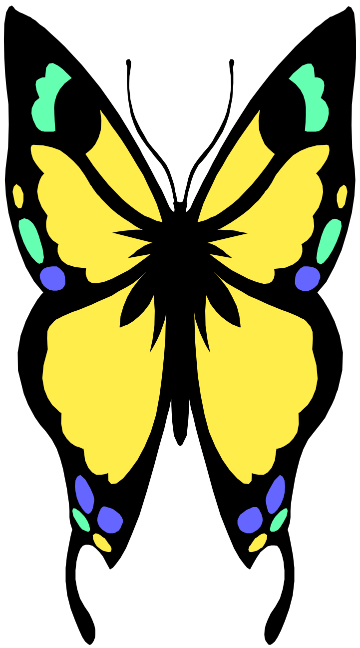

ئەم پەپولـــــە جوانە
وەك من حـــەزی لە ژیانە.
توخوا دڵـــی مەشكێنن
باڵــــی هەڵمەوەرێنن.
ئەویش هەر عەشقی گوڵە
وەك من شەیداو سەرچڵە.
باڵەكانـــــی نەخشینە
زۆر تامـــەزرۆی ئەوینە.
هەمیشە لــــەگەڕانە
لەناو باخ و گـــــوڵانە.
پەپولــــە زۆر ڕەنگینە
تاحەزكـەی پاك و جوانە.

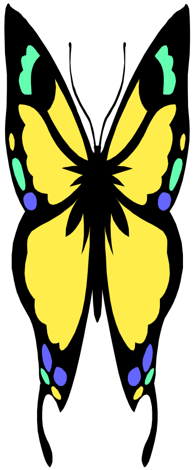

ئەی پەپوولەی باڵ نەخشـین
دڵ پڕ لەشیلەی ئەویـــــن.
كوێت حەزلێبێ بۆی دەفـڕی
لەشوێنێ ئارام ناگـــری.
ئەزانـــــی من مناڵـــم
وەك تۆم بەڵام بێ باڵـــم.
منیش حەز دەكەم بفـــڕم
لەجێیەك ئارام نەگـــرم.
تەمـــەن كورتی خۆشەویست
ژین تۆی پێویستە، پێویست.

ئەستێرە

ئەی ئەستێرەی گەش و جوان
ڕۆشـــــن کەرەوەی ئاسمان.
چـــراخانـــی شەوی تار
عەشقـــی شەو لەڕۆژ بێزار.
هــاوڕێـی مانگی تۆ بەشەو
چـــاوت قەت ناچێتە خەو.
حەزمکــــــرد منی منالّ
لای تۆ دروستیکــــەم مالّ.
بەلاّم تۆ هەر بەشــــەوان
دەرئەکەوی لەئاسمـــــان.

ڕۆژی منالاّنی جیهان

واجەژنــــــی منالاّنە
شادی لــــەدلّ میوانە.
ئەمرۆ لەهەمــوو جیهان
جەژنە ، جەژنـی منالاّن.
ئێمەیش لەم کوردستـــانە
ئەی کەین یاری و جۆلانە.
ئەی گۆڕین جل و بەرگمان
ئـەڕۆینە گەشت و سەیران.
بابــــزانن گشت جیهان
کەئێمـــەیش لەکوردستان
هەموو ســـالّێ لەم ڕۆژە
ئەیکەین جەژنە پـــیرۆزە.

پرشنگی خۆر

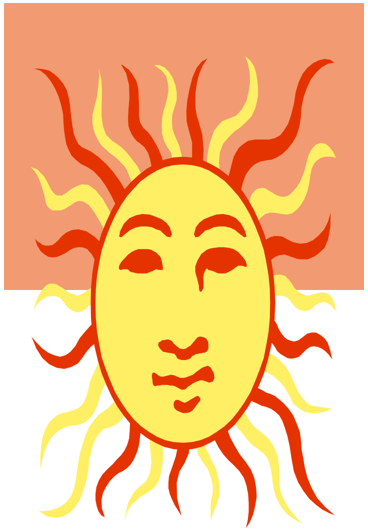

ئێمەین وەك پرشنگی خۆر
تاریکـــی شەو ڕاودەنێین.
بەسەر خەمـــــی ژیانا
خۆشی دڵمان ناو دەنێین.
کەگزنگـــــــی بەیانی
ئەیدا لەپێدەشتی جوان
کەخـــــۆری کامەرانی
ڕۆشنییەکا گشت جیهان.
ئێمـەیش دێین بەقاقاوە
خـۆشی ئەدەین بەژیان.

کەروێشك

کـەروێشکی جوان و خرپن
گـوێ قوت، بچکۆلە، توکن.
کـــەئەڕۆی بە قونە، قون
چەند جـوانە لێت شنەشن.
وەرە بــــۆ باوەشی من
وەك خـــۆت خرپن و گوپن.
حەز ئەکـەم هاوڕێی تۆبم
تاوەك تــۆ لەسەر خۆبم.
یاری کەیـــن و هەڵپەڕین
تاهیلاك بـوون نەسرەوین.
تۆ کــەروێشك و من مناڵ
ببینە گـــوڵی ناو ماڵ.

ئاهەنگ

سەیرکەن ئەم ئاهەنگە
چەند جوان و ڕەنگاو ڕەنگە.
لەگشت لاوە مناڵان
هاتوونە دەر لەماڵان.
خەملێون وەك گوڵاڵە
چوون بەهاری ڕازاوە.
هەموو شادو دڵخۆشن
بۆ خۆشی بەپەرۆشن.
جەژن و ئاهەنگ دەگێڕن
گوڵ بۆ یەكتر دەنێرن.

گوڵی دوا ڕۆژ

جەژنە، جەژنە، مناڵان
پەپولەی جوانی ماڵان.
دەستگرن لە بۆ یاری
هاوڕێ بن بۆ بەختیاری.
خۆشی دڵتان بنوێنن
وەك بولبول بجریوێنن.
هەر وەك گوڵی ڕازاوە
بینەخشێنن ئەم ناوە.
ئێوە گوڵی دواڕۆژن
خاوەنی هەست و هۆشن.

بزە *

مناڵـــين و چـــالاكـــين
وەك پەپوولە دڵپاكــــــين.
لەگەڵ تاڤگەی ئاوی شـــین
بزەیــن بۆ سەر لێوی ژیــن.
وەك چۆن هەنگ بۆلای گوڵا ن
ئێمەیش ئەڕۆین بۆ گـــــەڕان.
کاتێك ئەچین بۆ مـــەکتەب
دائەنیشن بـەئـــــــەدەب.
بۆ پەروەردەو بۆ زانـــــین
گوێ دەگرین لەمامـــــۆستا .

کەزەنگی پشوو لـــێدرا
دێینە دەر بۆ گـــــۆڕەپا ن
تێکــــڕا وەك خوشك و برا.
بۆ یاری و بۆ هەڵپەڕکــــێ
لەگەڵ یەك ئەکەین سەمـــا .
بۆ سەربەستـــــی و بۆ ژیا ن
دائەگیرسێین وەك چـــــرا..

بۆ وڵات

گوڵی باخچەی ئاواتین
ڕووگەشین و دڵپاکین.
ئێمە نەوەی دواڕۆژین
بۆ وڵات بەپەرۆشین.
کەمامۆستا هاتە پۆل
ئیتر نایکەین بۆڵە بۆڵ.
لەگەڵ مامۆستای دڵسۆز
هەوڵەدەین بۆ گەل و هۆز.
هەتا ڕۆژی ڕزگاری
سەرکەوتنی یەکجاری.
بۆ بەرزی ئەم وڵاتە
دڵ و گیانمان خەڵاتە.

ئاشتی

گەورەکان بمان دوێنن
وەکو هەنگ و پەپولە.
دیاری جوانمان بۆ بێنن
شەڕ گرفتاری کردوین.
هیوای ئێمە ئاشتی یە
چیتر دڵمان مەشکێنن.
گەورەکان بمان دوێنن
واز لە شەڕو شۆڕ بێنن.
بۆ بەهاری ئازادی
ئاشتی بۆ هەموان بێنن

شەونم

وەك شەونمی بەهاریـــن
دۆستی گوڵ و گوڵزاریـــن.
پەپولەی ئەم سروشتەیـــن
فریشتەی ئەو بەهەشتەین.
شەڕ لەگەڵ یەکتر ناکەین
بەبێ یەکتر هەڵناکەیـــن.
ئەڕۆین بـۆو دەشت و دەرە
دڵمان عەشقـــی سەفەرە.
ئێوەش دڵمـــان مەشکێنن
هیوامان مەتـــــۆرێنن.
مناڵیش نیشتمـــانە.!*
پاکە، بێگەردە، جـــوانە.

*دێڕە شیعرێکی بۆدلێری شاعیری فەڕەنسایە.

هیوای دوا ڕۆژ

مناڵی ژیرو جوانـــــین
خۆشەویستی هەموانـــــین.
وەك گوڵ بێگەردو پاکـین
لەتێکۆشان چالاکـــــین.
فریشتەی باخی ژیانـــین
ئارام و میهـــــــرەبانین.
تینوی ئاشتی و بەختیارین
نەوەی کوردین وشیاریـــن.
ئێمە هیوای دواڕۆژیـــن
بۆ کوردستان دڵسۆزیـــن.

لەگەڵ بولبول

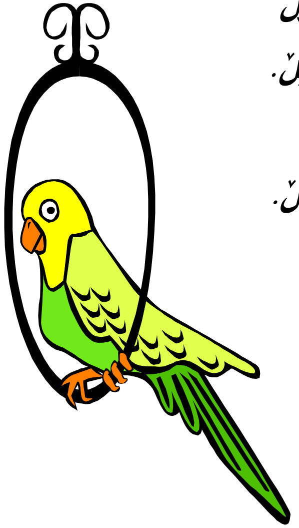

وەرە هاوڕێ بین بولبول
بفڕین لەم چڵ بۆ ئەو چڵ.
بابدەین لەشەقەی باڵ
تۆ بۆخۆت من بۆ خەیاڵ.
منیش وەك تۆ جوانم
دڵ پاکم خۆشخوانم.
با هاوڕێ بین تاژیان
پڕ ئەبێ لەپێکەنین.
گۆرانی ئاشتی بڵێین
بۆ سەربەستی و بۆ ئەڤین.

مناڵێکی بچوکم

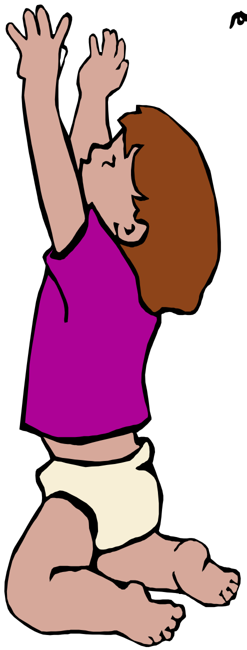

مناڵێکی بچوکم
بێگەردو ئێسك سوکم.
لەماڵەوە خاوێنم
ڕەوشتی جوان ئەنوێنم.
لەدەرەوەو لە کۆڵان
هاوڕێم لەگەڵ مناڵان.
شەڕ ناکەم لەگەڵ هیچ کەس
ڕێز دەگرم لەهەموو کەس.
خۆشەویستن هاوڕێیان
ئاسودەبن هەمووتان.

خۆناساندن

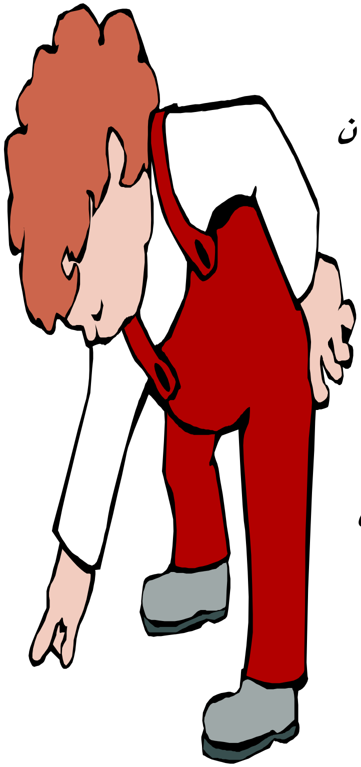

من منالێکـــــــی جوانم
پاك و خـــــاوێنه گیانم.
قسه‌ی خۆش ڕه‌فتاری جوان
سه‌رمه‌شقمه له ژیـــــان.
خۆم له‌که‌س توڕه ناکــه‌م
کاری ناپه‌سه‌ند ناکــه‌م.
خاوه‌نی هۆش و بــــیرم
بۆیه وا ئاقڵ و ژیــــرم.
دایك و باوکم خۆشـــده‌وێ
ئـــــه‌وانیش منیان ده‌وێ.

قوتابخانه‌ی نوێ

ئه‌مڕۆ ڕۆژێکی نوێیه
وه‌رزی به‌هار له‌ڕێیه
ڕۆژی کردنه‌وه‌ی فێرگه‌و
زانینگه‌یه‌کی نوێیه
خوێندنگه‌ی قڕگه‌ی تازه
بۆ ئێمه ده‌رگای وازه
بۆ فێربوون‌و په‌روه‌رده
به‌شێوازێکی تازه
له‌ئه‌م خوێندنگه نوێیه
مامۆستا چرای ڕێیه
ئێمه‌ی قوتابی کوردیش
نامه‌ی دواڕۆژمان پێیه.
قڕگه گوندێکی خۆشه
ئێمه‌یش دڵمان پێ خۆشه
ئێمه بۆی تێده‌کۆشین
ئه‌ویش بۆمان په‌رۆشه.

بەرهەمە چاپکراوەکانی من

*پروشە . شیعری منالان . ١٩٩٨

*کەڤالی وەنەوشە شیعری منالان ٢٠٠٠

*گۆرانییەکی قژ زەرد. شیعر. ٢٠٠٢

*ئەو منالەی دوێنێ گریا. ستونی رۆژنامەوانی ٢٠٠٤

*چرپەچرپی ئەو دیو ئازادییەکانی ژن . وتار. ٢٠٠٤

*بەهەشتێ لەکاغەز . ستونی رۆژنامەوانی . ٢٠٠٥

*دڵۆپە . شیعر. ٢٠٠٥

*بیبلیۆگرافیای چاپکراوەکانی وەزارەتی رۆشنبیری بۆ ساڵی(٢٠٠٤). ٢٠٠٥

*بچووکبوونەوەی ئینسان ستونی رۆژنامەوانی ٢٠٠٦

*باویلکە شیعری منالان ٢٠٠٦

*بیبلیۆگرافیای چاپکراوەکانی بەڕێوەبەرێتیی گشتیی چاپ و بڵاوکردنەوە. بۆساڵی(٢٠٠٥) ٢٠٠٦ .